

Proves especials de compleció 4t ESO
Proves extraordinàries
Ciències Socials
Curs 2016-17

Continguts

Continguts comuns per a tota l'etapa

1. Identificació i ús de diferents tipus de fonts, valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.
2. Desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies del coneixement social en l'anàlisi i interpretació dels fenòmens, així com en la comunicació de resultats d'una recerca.
3. Valoració de la necessitat de protegir i difondre el patrimoni natural i cultural com a herència cultural dels grups humans i manifestació de riquesa i diversitat.
4. Aplicació de la representació gràfica de la cronologia i de les variables històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat.
5. Situació en el temps i en l'espai dels fets històrics rellevants, aplicant la periodització convencional.
6. Identificació dels diferents ritmes evolutius de les societats, valorant el caràcter no lineal de l'evolució històrica.
7. Localització i caracterització de diferents paisatges, analitzant la interacció entre els grups humans i el medi i caracteritzant les formes de vida que possibiliten.
8. Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges de diferents característiques i suports, per localització i per caracteritzar els grans àmbits geopolítics i econòmics.
9. Cerca, anàlisi i contrast d'informacions estadístiques, gràfics i mapes, especialment amb suport TIC.
10. Contrast i valoració crítica d'informacions diferents, incloses les dels mitjans de comunicació, sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problemes.
11. Reconeixement dels drets i deures individuals i col·lectius, identificant i rebutjant les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació, especialment les relatives al gènere, que afecten persones i col·lectius en el món.
12. Identificació dels focus de conflicte en el món actual i valoració del diàleg i de la cooperació com a formes pacífiques de resolució de conflictes.
13. Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur.
14. Aplicació dels coneixements històrics a la comprensió i interpretació d'alguns dels problemes de l'actualitat, des d'una perspectiva global del món.
15. Treball dels diferents continguts de la matèria amb mitjans audiovisuals i recursos TIC de forma creativa i responsable.

Quart curs

Continguts comuns

1. Obtenció d'informació relativa a situacions i conflictes de l'actualitat, a partir de diversos mitjans de comunicació i, si escau, d'entrevistes i enquestes, tot analitzant els seus antecedents històrics i establint relacions entre l'àmbit mundial i el local.
2. Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries, prioritzant les fonts orals i d'arxiu, i secundàries. Elaboració i lectura de mapes històrics.
3. Ús de formes diversificades, tant escrites com orals, prioritzant els mitjans audiovisuals i les TIC, per comunicar els resultats d'una recerca individual o en grup.
4. Identificació d'alguns dels canvis, continuïtats i ruptures en el món de la cultura, de l'art i de les mentalitats, a nivell mundial i local, i interpretació dins el context, amb atenció especial als rols de gènere.
5. Reflexió crítica i debat sobre la influència dels mitjans de comunicació en les mentalitats individuals i col·lectives.
6. Anàlisi d'imatges com a documents històrics, referents estètics i interpretacions de la realitat. Visualització d'alguns films documentals o de ficció i valoració com a fonts històriques i llenguatges expressius.

Les arrels del món contemporani

7. Identificació dels elements de canvi i continuïtat entre l'Antic Règim i l'època contemporània.
8. Anàlisi de les revolucions i transformacions polítiques que donen inici a l'època contemporània. Identificació dels seus antecedents, entre els quals el reformisme il·lustrat, i de les seves conseqüències socials, fins al present.
9. Anàlisi de l'evolució històrica d'Espanya i Catalunya al segle XIX i valoració dins el context internacional.
10. Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial i interpretació del fenomen des de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida en les ciutats industrials del segle XIX a partir d'algun exemple proper.
11. Interpretació de la problemàtica i de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions, analitzant especialment els moviments socials i polítics a Catalunya.
12. Localització geogràfica de l'expansió imperialista. Identificació de les relacions de causa i efecte entre l'imperialisme i la consolidació del capitalisme.

Grans conflictes del segle XX

13. Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle XX, incidint en les lluites socials i els conflictes bèl·lics.
14. Caracterització d'aspectes relatius a la situació històrica de Catalunya i Espanya, en especial, durant la II República i la Guerra civil.
15. Comparació dels sistemes totalitaris del segle XX, caracteritzant especialment l'evolució del franquisme a Catalunya i Espanya.
16. Anàlisi del procés de descolonització i de les seves conseqüències. Valoració argumentada de la repercussió de l'imperialisme en l'actual configuració del món, analitzant algun cas del continent africà.
17. Anàlisi del procés de reconstrucció de l'ordre polític i econòmic després dels conflictes bèl·lics. Valoració de les intervencions dels organismes internacionals, com l'ONU, en matèria de política mundial i de la seva vigència. Caracterització dels models socioeconòmics de postguerra.
18. Valoració dels canvis i ruptures en les formes i funcions de l'art, per mitjà de l'anàlisi de l'obra d'alguns artistes representatius.

El món d'avui

19. Anàlisi del procés de construcció de la Unió Europea fins a l'actualitat i, en especial, de la integració d'Espanya, així com del paper de Catalunya dins el marc europeu.
20. Valoració de la transició cap a la democràcia a Catalunya i Espanya a partir de l'anàlisi del paper dels homes i les dones com a subjectes dels canvis històrics, individualment i col·lectiva. Anàlisi dels reptes de la democràcia a l'actualitat.
21. Reconeixement de les conseqüències de la globalització i localització dels nous centres de poder. Argumentació crítica del sistema econòmic actual en relació a la sostenibilitat i plantejament d'alternatives.
22. Identificació dels focus de conflicte en el món actual, tot relacionant les seves causes amb factors històrics. Valoració del diàleg i de la cooperació com a formes pacífiques de resolució de conflictes. Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur.

Taula de Continguts (TEMARI) :

1 El segle XVIII: la crisi de l'Antic Règim

- 1.1 Economia agrària i desenvolupament comercial
- 1.2 Societat estamental i monarquia absoluta
- 1.3 El pensament il·lustrat
- 1.4 La fallida de l'absolutisme
- 1.5 La revolució americana
- 1.6 La monarquia borbònica a Espanya
- 1.7 El reformisme il·lustrat de Carles III
- 1.8 La Catalunya del segle XVIII

2 Revolucions liberals i moviments nacionalistes (1789-1871)

- 2.1 Liberalisme i nacionalisme
- 2.2 Els inicis de la Revolució Francesa (1789-1792)
- 2.3 La Primera República francesa (1792-1799)
- 2.4 El període napoleònic (1799-1815)
- 2.5 Restauració i revolucions liberals (1815-1848)
- 2.6 Els moviments nacionalistes

3 La industrialització de les societats europees

- 3.1 Augment demogràfic i expansió agrícola
- 3.2 El sorgiment de la indústria
- 3.3 L'expansió de la industrialització
- 3.4 El capitalisme industrial
- 3.5 La segona fase de la industrialització
- 3.6 La nova societat industrial
- 3.7 Els moviments socials: marxisme i anarquisme

4 La construcció d'un règim liberal a Catalunya i Espanya

- 4.1 Guerra i revolució liberal (1808-1814)
- 4.2 Entre l'absolutisme i el liberalisme (1814-1833)
- 4.3 La independència de l'Amèrica hispana (1808-1826)
- 4.4 La revolució liberal (1833-1843)
- 4.5 L'etapa isabelina (1843-1868)
- 4.6 El Sexenni Democràtic (1868-1874)
- 4.7 La Restauració monàrquica (1874-1898)
- 4.8 El naixement del catalanisme

5 Industrialització i societat a Catalunya i a Espanya al segle XIX

- 5.1 Creixement de la població i moviments migratoris
- 5.2 El desenvolupament de l'agricultura
- 5.3 Catalunya, la fàbrica d'Espanya
- 5.4 Minería i siderúrgia
- 5.5 Transport, comerç i finances
- 5.6 L'impuls de la Segona Revolució Industrial
- 5.7 La societat espanyola i catalana del segle XIX
- 5.8 Els orígens del moviment obrer

6 L'època de l'imperialisme

- 6.1 Els factors impulsors de l'imperialisme
- 6.2 Conquesta, organització i explotació colonial
- 6.3 Els grans imperis colonials
- 6.4 Les conseqüències de la colonització

7 L'art del segle XIX

- 7.1 L'art en la darrera del segle XVIII
- 7.2 El Neoclassicisme

- 7.3 L'arquitectura a la segona meitat del segle XIX
- 7.4 El moviment romàntic: una exaltació vitalista
- 7.5 El Realisme
- 7.6 L'art en el tombant de segle
- 7.7 El Modernisme
- 7.8 L'art del segle XIX a Espanya i Catalunya
- 8 La Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa (1914-1939)**
 - 8.1 Europa al començament del segle XX
 - 8.2 El camí cap a la Primera Guerra Mundial
 - 8.3 Les fases del conflicte bèl·lic (1914-1918)
 - 8.4 Les conseqüències de la guerra
 - 8.5 La caiguda de l'imperi tsarista a Rússia
 - 8.6 La Revolució bolxevic i la guerra civil
 - 8.7 L'URSS de Stalin
- 9 Crisi de les democràcies i Segona Guerra Mundial (1919-1945)**
 - 9.1 Els feliços anys vint
 - 9.2 La crisi del 1929 i la Gran Depressió
 - 9.3 El feixisme italià
 - 9.4 La instauració del nazisme a Alemanya
 - 9.5 El III Reich alemany
 - 9.6 Causes i contendents de la Segona Guerra Mundial
 - 9.7 Europa sota el domini nazi (1939-1941)
 - 9.8 Les grans ofensives aliades (1942-1945)
- 10 La crisi de la Restauració, la República i la Guerra Civil (1898-1939)**
 - 10.1 La crisi del torn dinàstic (1898-1917)
 - 10.2 Catalunya als inicis del segle XX
 - 10.3 Crisi de la Restauració i dictadura (1917-1931)
 - 10.4 De la monarquia a la República
 - 10.5 El Bienni Reformista (1931-1933)
 - 10.6 La Catalunya republicana
 - 10.7 El Bienni Conservador i el Front Popular (1933-1936)
 - 10.8 L'esclat de la Guerra Civil
 - 10.9 Les dues zones enfrontades
 - 10.10 L'evolució bèl·lica (1936-1939)
- 11 Un món bipolar: guerra freda i descolonització (1945-1991)**
 - 11.1 La formació de blocs antagònics (1945-1947)
 - 11.2 Guerra freda i coexistència pacífica (1945-1975)
 - 11.3 La descolonització
 - 11.4 Els Estats Units, líders del món capitalista
 - 11.5 La Unió Soviètica i el bloc socialista
 - 11.6 El retorn a la tensió entre els blocs (1975-1985)
 - 11.7 Crisi i enfonsament del comunisme (1985-1991)
- 12 Els anys del règim franquista (1939-1975)**
 - 12.1 El franquisme: una dictadura militar
 - 12.2 La postguerra: misèria i repressió (1939-1957)
 - 12.3 Els tecnòcrates: una nova orientació econòmica (1957-1973)
 - 12.4 L'època del creixement econòmic a Catalunya
 - 12.5 Els canvis socials i culturals
 - 12.6 L'oposició al franquisme
 - 12.7 La fi del franquisme (1973-1975)
- 13 Transició democràcia i autonomia**
 - 13.1 La transició a la democràcia
 - 13.2 El nou Estat constitucional i autonòmic
 - 13.3 L'alternança en el poder a Espanya

- 13.4 La Catalunya autònoma
- 13.5 Espanya en l'esfera internacional
- 13.6 Desenvolupament econòmic i Estat del benestar
- 13.7 L'evolució de la societat catalana i espanyola

14 El món actual

- 14.1 Un nou ordre internacional
- 14.2 Europa després de la caiguda del mur de Berlín
- 14.3 Les conseqüències de l'economia globalitzada
- 14.4 L'emergència de nous centres econòmics
- 14.5 Desigualtat i conflictes socials
- 14.6 La societat del segle XXI

15 L'art del segle XX

- 15.1 La nova arquitectura
- 15.2 Les Primeres Avantguardes (I, II)
- 15.3 Les Segones Avantguardes
- 15.4 Tendències postmodernes i art digital
- 15.5 L'art del segle XX a Espanya i a Catalunya

Avaluació

CRITERIS D'AVALUACIÓ I RECUPERACIÓ

1. Identificar variables temporals (durada, successió, ritme, simultaneïtat, etc.), pel que fa a les grans transformacions i conflictes mundials que caracteritzen l'època contemporània (revolucions burgeses, revolució industrial, etc.).
2. Reconèixer alguns elements de canvi i de continuïtat de l'estat liberal respecte de l'Antic Règim, a partir de l'evolució política i econòmica de Catalunya i Espanya en relació amb el context europeu.
3. Relacionar la consolidació del sistema capitalista amb l'expansió colonial i valorar les seves repercussions actuals.
4. Identificar alguns elements de les mentalitats, costums i factors culturals, inclosos els rols de gènere, i la seva evolució històrica.
5. Aplicar els coneixements històrics a la comprensió i interpretació d'alguns dels problemes internacionals més destacats de l'actualitat, des d'una perspectiva global del món, allunyada de l'eurocentrisme. Valorar el paper històric dels organismes internacionals i la seva vigència actual.
6. Valorar el necessari equilibri entre drets i deures individuals i col·lectius i reconèixer la democràcia com un procés en construcció que requereix un compromís personal i col·lectiu contra la desigualtat i l'exclusió.
7. Planificar i realitzar treballs individuals i en grup sobre algun focus de tensió política o social en el món actual, a partir d'informacions diverses, inclosos els mitjans de comunicació (premsa, televisió, cinema, etc.) i les TIC, assumint una actitud crítica i oberta al contrast de fonts.
8. Participar en debats, exposant opinions raonades sobre canvis, continuïtats que afectin aspectes de l'actualitat, aportant argumentacions basades en les ciències socials, respectant les opinions dels altres i cercant l'obtenció i comunicació de conclusions comunes.
9. Comparar els règims autoritaris i democràtics. Conèixer aspectes del franquisme i de la transició democràtica a Catalunya i Espanya que permetin identificar el paper de les individualitats com a subjectes de la història i la necessitat de preservar la memòria històrica.

10. Reconèixer alguns elements culturals i artístics del món contemporani. Analitzar l'obra d'algun artista, valorant els seus components estètics i interpretant el seu significat i funció dins el context.
11. Valorar la influència actual dels mitjans de comunicació sobre les mentalitats individuals i col·lectives a partir d'alguns exemples.

AVALUACIÓ

Avaluació de continguts (100% de la nota): Avaluació a través de l'examen extraordinari. La nota màxima serà un 5.